

В. А. Ивченко, 1-курс

**Ғылыми жетекшісі: В. С. Юшко, МЭ и Ф кафедра меңгерушісі, экономика ғылымдарының кандидаты, доцент
(Халықаралық Бизнес-академиясы)**

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫҢ ЫНТАЛАНДЫРУЫНЫҢ ЗАҢДЫҚ ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАЛЫҚ НЕГІЗДЕР

Қазақстанда бүгін инвестициялық қызметтің жүзеге асыруы үшін барлық қажетті заңға сүйенген базасы жасалған. Инвестициялардың ынталандыруының заңға сүйенген және экономикалық негіздерін толық мәнінде реттейтін 2003 жылында (бұдан әрі — заң) инвестициялар туралы заң шығарған. Осы заң, халықаралық сарапшылардың бағалары бойынша, өтпелі экономика кезінде елдердің ара-арасындағы инвестициялардың төңірегіндегі жақсы заңдарының бірі болып табылады. Заңмен толық қорғау кепілдік берген инвесторлар

және өзіне алынған шарттардың тұрақтылығын дұрыс айтады, сонымен бірге мемлекеттік құрылымдардың (капиталды еркін қозғалыс, капиталды репатриация, пайданың қолдануының бостандығы, жерде жеке меншіктің құқығы, соның ішінде және шетелдік серіктестіктер үшін) инвесторлардың қатынасындағы жұмыс өте айқын реттелген. Ескертілген заңда, сонымен бірге Қазақстан экономикасы басым сала іске асатын инвестициялардың мемлекеттік қолдау шарасы анықталған. Шетелдік инвесторларға да, отандық инвестициялардың мемлекеттік қолдау шарасы тең дәрежеде таралатынын өте маңызды атап өту керек.

Осылай, инвестор шикізатсыз жобаларының Қазақстан экономика секторындағы іске асыруларының жанында инвестициялық преференциялардың келесі түрлері жеткізіліп беріледі:

1) ол комплект жасайтын жабдықтардың инвестициялық жобаны іске асыруы үшін кеден баждарымен салымнан босатуы;

2) (ретінде мемлекеттік табиғи грант жер телімдері жұғыса алады, машина және жабдық, ғимарат, ғимарат) мемлекеттік табиғи гранттар.

3) инвестициялық салық преференциялары.

Атап айтқанда, Қазақстан Республикасының 2009 жылдың арқасында 1 қаңтары салық инвестициялық преференцияларының инвесторларының қолдануы рет ықшамдауға сәйкес жаңа Салық кодексіне сәйкес, тек қана (инвестициялар бойынша комитет) уәкілетті органмен контрактке қол қоюды моменттен жеткізіліп берілетін инвестициялық преференциялардың алуын бұрын бар болған рет қысқартқан. Инвестициялық салық преференциялары преференцияның объектілерінің құнының шегермелеріне және қалпына келтіруді және жаңғыртуға келесі шығындарының жатқызуында болады. Бағытталған мадақтау және Қазақстан аумағындағы инвестицияларды қорғауларына инвестициялық заңының шараларынан тысқары, Қазақстан үкіметімен өзара қорғау туралы екі жақты келісімдер қол қойылған және АҚШтың арасында 41 елі бар инвестициялардың мадақтаулары Ұлыбритания біріккен хандығы, Катар және Еуразыстың ел-мүшелерінің арасындағы тағы басқалар, сонымен бірге бір көпжақты келісім, Иордания, Түркия, Нидерланды, Ресей, Франция, Германия. Бұдан басқа, қалай жобалардың бірлесіп қаржыландырудың инвестициялардың мемлекеттік қолдауының шаралардың түрлері (экспорттық қарыздар және инвестициялардың сақтандыруы бойынша Ұлттық инновациялық қор, корпорация «KAZNEX» экспортының дамытуға және алға басуы бойынша, Қазақстан қаржы салу қор, Қазақстан даму банк) дамытудың мемлекеттік қаржы институттары арқылы атап өту керек.

Дамытудың осы институттарының қызметтері түпкі мақсат -инвестициялық қорлармен тиімді басқару барлық деңгейлерде ұлттық экономиканың диверсификациясының жәрдемдесуі, дамытуды жүйелі және кәсіпкерлікті қолдауын жасау арқылы болып табылады. Бұдан басқа, елдің экономикасының диверсификациясының үдеуі және өлкелердің бірқалыпты дамуының қамтамасыз етуіндегі түбегейлі рөл 7 Қазақстан өлкелеріндегі өз қызмет орындайтын (бұдан әрі — Спк) әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациялар ойнайды. Әрбір корпорация меңгерілмеген топырақтардың бөлімшесі және туған жерін қоса елдің тиісті өлкесінде тапсырған мемлекеттік актив бағдарлаушы дамытулары аймақтық институт болады. Спк ұлттық серіктестіктің мәртебесінде жасалған және олардың іске асыруына инвестиция қызықтыратын жобалардың генераторының рөлдерін орындайды. Әлеуметтік - кәсіпкерлік корпорациялардың жобаларға араласуы қаржы, жер, технологиялық қорлар және сыртқы нарықтарға рұқсатты кәсіпкерлік үшін болады. Сонымен бірге, корпорациялары мәліметтері арқылы шетелдік серіктестіктер бірлескен кәсіпорынның қазақстандық әріптестерінің қолдану шетел технологиялары және отандық шикізат шығарылатын өнімнің бәсекеге түсе алатындығын жоғарылатуға мүмкіндік беретін Қазақстанның қатысумен жасауға мүмкіншілігі болады. Жаңа дамыту мұндай индустриалды және арнайы экономикалық аймақ экономикалық ынталандыруының аспаптары алды, технопарк.

Үш инвестициялық Қазақстан тартымдылық ықпал ететін негізгі факторлар бар болады. Бірінші — бұл қолайлы инвестициялық заң қолдалатын елдер бизнес- ауа райы, тартымды инвестициялардың қолдауының тартымды шаралары, сонымен бірге экономикалық және саяси тұрақтылығы. Екінші - бұл бай табиғи және минералды қорлардың бар болуы. Біздің ел ғалымдардың бағалары бойынша табиғи қорлардың мөлшерлері бойынша әлемдегі алтыншы орында орналасады. 110 элементтердің химиялық элементтерді кестелері Д. И. Менделеевтің

Қазақстан жер қойнауында 99 элементтер айқындалған, барлаған — 70, алынып қолданылады — 60. Қазақстан цинк зерттелген қорлар бойынша әлемдегі бірінші орында орналасады, вольфрам және боррита, екінші - күміс, қорғасын, уранның қорларына арналған және хромитті, үшінші — Медиолар бойынша және флюориттерге, төртінші — молибден бойынша және алтыншы — алтын бойынша. Демек, үшінші — бұл Орталық Азия өлкесінің нарықтары адам жарты миллиардқа дерлік тұтынушы нарығы инвестор көрсететін тиімді географиялық Қазақстан жағдайы, Ресей және Қытай.